

Heinrich BADURA¹

IST INFORMATIONSGESELLSCHAFT AUCH EINE ZIVILGESELLSCHAFT?

Der Beitrag behandelt – aufeinander aufbauend – drei Schwerpunkte: eine aktuelle begriffliche Belichtung von Informationsgesellschaft, eine Charakterisierung des gegenwärtigen, in den Dokumenten der EU verankerten, Phänomens einer Zivilgesellschaft und der impliziten Ordnungsprinzipien und – vor allem – eine ansatzweise Beantwortung der Frage, ob eine Informationsgesellschaft eine Zivilgesellschaft ist. Im Rahmen dieser Auseinandersetzung geht es – wie letztlich in einem Katalog von 13 Ansatzpunkten skizziert - weniger um eine sophistische „Ja“- oder „Nein“-Antwort, sondern um einen dynamischen prozeßhaften Zusammenhang dieser zwei gesellschaftstheoretischen Kategorien. U.a. wird an dieser Stelle verdeutlicht, dass das Konstrukt einer Informationsgesellschaft seine Genese und seinen Ursprung in den rationalen Humanressourcen einer Bürgergesellschaft und nicht außerhalb von ihnen hat; die Interessenslage der Informationsgesellschaft stets als Spiegelbild real existierender und menschlich nützlicher Ausdrucksformen der Bedürfnislage der Zivilgesellschaften wahrzunehmen, anzuwenden und zu exekutieren sind; das anspruchsvolle Ziel der Entwicklung einer nachhaltigen Zivilgesellschaft eine Kohärenz mit dem Kreativitätspotenzial der Wissensgesellschaft voraussetzt und jede Art von Hegemonisierung und Homogenisierung ausschließt; die globale Auseinandersetzung mit dem Verhältnis von Informations- und Bürger- bzw. Zivilgesellschaft eine vorurteilsfreie, konstruktive Inkorporierung des Dialogs der Kulturen voraussetzt und sowohl eine gesellschaftsbildende Netzwerkstruktur als auch eine ihnen zugrunde liegende Wertevielfalt impliziert.

CZY SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE JEST SPOŁECZEŃSTWEM OBYWATELSKIM?

W artykule zostały przedstawione trzy aspekty: aktualne wyjaśnienie pojęcia społeczeństwa informacyjnego, charakterystykę współczesnego, zakotwiczonego w dokumentach unijnych, fenomenu społeczeństwa obywatelskiego wraz z implikowanymi zasadami porządkującymi oraz, przede wszystkim, próbę odpowiedzi na pytanie, czy społeczeństwo informacyjne jest społeczeństwem obywatelskim. W ramach konfrontacji z tymi zagadnieniami, jak naszkicowano na zakończenie w katalogu 13 kryteriów, chodzi nie tyle o sofistyczną odpowiedź „tak” lub „nie”, ile o dynamiczną procesualną współzależność tych dwóch kategorii socjologicznych. W tym miejscu zwrócono uwagę na to, że konstrukt „społeczeństwo informacyjne” ma swoją genezę i swoje źródło w racjonalnych zasobach ludzkich społeczeństwa obywatelskiego, a nie poza nimi, że konfigurację interesów w społeczeństwie informacyjnym należy postrzegać, stosować i egzekwować zawsze jako lustrzane odbicie realnie istniejących i użytecznych dla ludzi form wyrazu konstelacji potrzeb społeczeństw obywatelskich, że ambitny cel rozwoju zrównoważonego społeczeństwa obywatelskiego zakłada koherencję z potencjałem kreatywności [właściwym dla] społeczeństwa wiedzy i wyklucza jakąkolwiek hegemonizację i homogenizację oraz że globalna konfrontacja z problemem stosunku, jaki zachodzi między społeczeństwem informacyjnym a społeczeństwem obywatelskim, wymaga wolnej od uprzedzeń i konstruktywnej inkorporacji dialogu kultur i implikuje zarówno socjotwórczą strukturę sieciową jak i leżący u jej podstaw pluralizm wartości.

IS THE INFORMATION SOCIETY A CIVIL SOCIETY?

The article presents three aspects: the current explanation of the concept of information society, the characteristics of modern, anchored in the EU documents phenomenon of civil society, together with the implied arranging rules and, above all, a try to answer the question of whether the information society is a civil society. The confrontation with these issues, as outlined in the catalog at the end of 13 criteria, is not so much about sophistic answer "yes" or "no" as a processual dynamic interdependence of these two categories of sociology. At this point it was noted that the construct of "information society" has its origin and its source in human resources in a rational society, not outside them, that the configuration of interest in the information society should be considered, applied and enforced as the mirror image is always really existing and useful to people in forms of expression of the constellation of civil society's needs that the ambitious goal of sustainable development of civil society implies coherence with the potential of creativity [appropriate for] the knowledge society and disclaims any hegemonization and homogenization, and that the global confrontation with the problem of the relation between the information society and the civil society requires free from prejudices and constructive dialogue between cultures and incorporation and implies both socio- network structure and the underlying pluralism

¹ MinRat Prof. DDr. Heinrich Badura, kierownik w departamencie ds. Integracji w Federalnym Ministerstwie Nauki w Wiedniu, prezydent Europejskiej Akademii Badań nad Zyciem, Integracją i Społeczeństwem Obywatelskim EALIZ (www.ealiz.eu).

Henryka CZYŻ²
Magdalena ŁOJCZYK³

GOVERNANCE AND CORPORATE ORDER – NEW CHALLENGES FOLLOWING A FINANCIAL CRISIS

This article presents issues which relate to the wide understanding of corporate order, defined as relations among various organisation stakeholders. The economic crisis recorded in 2007-2009 revealed a large range of mistakes made by managers of business and financial institutions, thus showing the weaknesses of corporate governance. These circumstances evoke the questions asked previously about the future of governance, the role of leaders and definition of leadership. The limited prospect caused by the crisis imposes an obligation on leaders to safeguard interests of those who are out of power and have no influence on decisions taken.

ZARZĄDZANIE STRATEGICZNE A KONKURENCYJNOŚĆ BANKÓW

W pracy przedstawiono zagadnienia dotyczące szerokiego rozumienia ładu korporacyjnego, definiowanego jako relacje między różnymi interesariuszami organizacji. Kryzys gospodarczy odnotowany w latach 2007-2009 ujawnił dużą skalę pomyłek menedżerów firm i instytucji finansowych, ukazując tym samym słabości „corporate governance”. Okoliczności te przywołują stawiane już wcześniej pytania o przyszłość zarządzania, rolę liderów oraz definicję przywództwa. Menedżerowie myślący jedynie w kategoriach odpowiedzialności wobec akcjonariuszy powinni sprostać również oczekiwaniom społecznym.

Andrej ŠUTAJ-EŠTOK⁴
Igor LIBERKO⁵
Jozef SABLİK⁶
Jana CHOVANCOVÁ⁷

PROCESS MANAGEMENT AND SYSTEM THINKING

The paper contains reflections on the essence of process management, the relationship between system and process, process control and other related problem areas. The reasons for the above considerations are frequent differences of opinion on the concept of process management and its relation to systemic thinking, or relation of process and system.

ZARZĄDZANIE PROCESAMI A MYŚLENIE SYSTEMOWE

Artykuł zawiera refleksje na temat istoty zarządzania procesami, relacja między systemem a proceses, kontrolą procesu oraz innych powiązanych obszarów problemowych. Przyczynami powyższych rozważań są częste różnice zdań na temat koncepcji zarządzania procesami i jego relacji co do systemowego myślenia, lub stosunku procesu i systemu.

Piotr FRĄCZEK⁸
SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA LOKALNYM RYNKU PRACY W CZASIE SPOWOLNIENIA GOSPODARCZEGO

Sytuacja osób niepełnosprawnych na rynku pracy zależy od wielu czynników, w tym także od stanu gospodarki danego kraju. W czasie spowolnienia gospodarczego osoby niepełnosprawne mogą być w znacznie gorszym położeniu na rynku pracy niż osoby zdrowe. Artykuł prezentuje wyniki badania empirycznego dotyczącego sytuacji osób niepełnosprawnych na lokalnym rynku pracy w czasie spowolnienia gospodarczego w powiatach sanockim, leskim i bieszczadzkim. Artykuł jest także próbą poznania poglądów osób niepełnosprawnych na pracę zawodową i przejawów dyskryminacji, jakie osoby te napotykają na rynku pracy.

² Dr hab. Henryka Czyż, The Faculty of Mathematics and Applied Physics, Department of Physics. Rzeszow University of Technology.

³ Mgr Magdalena Łojczyk, Polska Grupa Energetyczna Obrót S.A. Rzeszów.

⁴ doc. Ing. Andrej Šutaj-Eštok, CSc. Fakulta manažmentu Prešovskej univerzity v Prešove.

⁵ prof. Ing. Igor Liberko, CSc. Fakulta manažmentu Prešovskej univerzity v Prešove.

⁶ prof. Ing. Jozef Sablik, CSc. Materiálovotechnologická fakulta STU v Bratislave.

⁷ Ing. Jna Chovancová, PhD. Fakulta manažmentu Prešovskej univerzity v Prešove.

⁸ Dr Piotr Frączek, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jana Grodka w Sanoku.

DISABLED PEOPLE ON THE LOCAL LABOR MARKET DURING AN ECONOMIC SLOWDOWN

Situation of people with disabilities on the labor market depends on many factors. One of those factors is economic situation of the country. During the economic slowdown disabled people can be in a considerably worse position on the labor market than people with good health. In this article we present the results of empirical research on disabled people's situation on the labor market during economic slowdown. The research was made in three selected administrative districts sanocki, leski and bieszczadzki. The article is also an attempt to show: what value for the disabled has work; and what forms of discrimination disabled people meet on the labor market.

Andrzej GAZDA⁹

COMPARISON OF INTERMODAL AND COMODAL TRANSPORT

Road transport has a negative impact on the natural environment. It causes not only environmental degradation, but also contributes to accidents and time loss resulting from the crowds on the roads and in cities. These are so-called external costs. Therefore, there should be more environmentally-friendly industry branches such as rail transport, inland or inshore navigation. The conception, thanks to which the external costs can be decreased is intermodal transport. In recent years it has appeared as an idea of the carriage of goods which takes into account not only the protection of the environment but also the economic and organizational aspects. It is co-modal transport.

PORÓWNANIE TRANSPORTU INTERMODALNEGO I KOMODALNEGO

Transport drogowy oddziałuje w negatywny sposób na środowisko naturalne człowieka. Powoduje nie tylko degradację środowiska, ale także przyczynia się do występowania wypadków oraz strat czasu, wynikających z zatłoczenia na drogach i w miastach. Są to tak zwane koszty zewnętrzne. Powinno się więc preferować gałęzie transportu bardziej przyjazne środowisku, takie jak transport kolejowy, żegluga śródlądową i przybrzeżną. Koncepcją, dzięki której można zmniejszyć koszty zewnętrzne, jest w transporcie ładunków transport intermodalny. W ostatnich latach powstała koncepcja przewozu towarów, która bierze pod uwagę nie tylko ochronę środowiska, ale także uwzględnia aspekty ekonomiczne i organizacyjne. Jest to transport komodalny.

Andriy GERASIMCZUK¹⁰

Bogdan BOJKO¹¹

PROBLEM TOLERANCJI W STOSUNKACH KOŚCIOŁÓW KATOLICKICH I PRAWOSŁAWNYCH W WARUNKACH GLOBALIZACJI

W artykule przedstawiono problem tolerancji w stosunkach kościołów katolickich i prawosławnych. Szczególną uwagę zwrócono na sytuację kościołów w warunkach globalizacji na terenach Ukrainy. Stwierdzono, że uwzględniając zasady tolerancji, instytucje prawosławne i katolickie winny współdziałać w atmosferze wzajemnej współpracy i poszanowania.

THE PROBLEM OF TOLERANCE IN RELATIONS OF ORTHODOX AND CATHOLIC CHURCHES IN GLOBAL CONDITIONS

The article presents the issue of tolerance in the relations of Catholic and Orthodox churches. Particular attention was paid to the situation of churches in the conditions of globalization on the territory of Ukraine. It was found that taking into consideration the principle of tolerance, Orthodox and Catholic institutions should work together in an atmosphere of mutual cooperation and respect.

Paweł HYDZIK¹²

KIERUNKI ZMIAN SEKTORA MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO W LATACH 2002-2009

W artykule przedstawiono ilościowe kierunki zmian sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) województwa podkarpackiego w latach 2002-2009. Scharakteryzowano zmiany liczby mikro, małych i średnich

⁹ Dr Andrzej Gazda, Zakład Systemów Zarządzania i Logistyki, Wydział Zarządzania, Politechnika Rzeszowska.

¹⁰ Dr hab. Andriy Gerasimczuk, prof. Katedry Filozofii Uniwersytetu Państwowego im. Iwana Franko w Żytomierzu.

¹¹ o. Bogdan Bojko, mgr teologii, dr nauk historycznych, Proboszcz Soboru Katedralnego p.w. Św. Michała w Żytomierzu, mitroforny protojerej (ksiądz mitrat prezbiter).

¹² Dr Paweł Hydzyk, Katedra Metod Ilościowych, Wydział Zarządzania, Politechnika Rzeszowska.

przedsiębiorstw w poszczególnych powiatach województwa, przedstawiono udział przedsiębiorstw mikro, małych i średnich poszczególnych powiatów w strukturze województwa podkarpackiego. Ponadto, przy wykorzystaniu metod taksonomicznych wyodrębniono grupy powiatów cechujące się określonym podobieństwem ze względu na ilościowe kierunki zmian sektora MŚP w latach 2002-2009.

CHANGES DIRECTIONS OF THE SME SECTOR ENTERPRISES OF PODKARPACIE VOIVODESHIP IN THE YEARS 2002-2009

The paper presents the quantitative trends of small and medium enterprises (SMEs) of Podkarpackie Voivodeship in 2002-2009. There were characterized changes in the number of micro, small and medium-sized enterprises in the various districts of the region, as well as it was shown the share of micro, small and medium-sized districts in the structure of Podkarpackie Voivodeship. Furthermore, by using the methods of taxonomic groups there were isolated districts characterized by a specific similarity due to the quantitative trends of the changes in SME sector in the years 2002-2009.

Marzena JANKOWSKA-MIHUŁOWICZ¹³

INTUICJA MENEDŻERÓW Z PODKARPACIA

Celem artykułu jest zdefiniowanie pojęcia „intuicja” oraz analiza wybranych problemów zastosowania intuicji kierowniczej. Takie problemy występują w procesie podejmowania decyzji o charakterze strategicznym (nieprogramowalnym, otwartym, niejednoznacznym, prospektywnym, długookresowym, inwencyjnym, twórczym). Badania przeprowadzono na grupie 184 menedżerów ze 140 przedsiębiorstw prywatnych z województwa podkarpackiego. Wnioski wynikające z poprowadzonych rozważań powinny przyczynić się do zwiększenia umiejętności decyzyjnych.

INTUITION OF MANAGERS FROM PODKARPACIE PROVINCE

To define the concept of “intuition” and the analysis of chosen problems associated with managerial intuition is the aim of the paper. Such problems are presented in a decision making process, which has strategic nature (nonprogrammable, open, ambiguous, prospective and invention, long-term, creative). Research has been conducted on the population of 184 managers from 140 private companies from Podkarpackie Province. Conclusions drawn from the considerations should contribute to increase manager’s decision making abilities.

Justyna KĘDRA¹⁴

Marek SOBOLEWSKI¹⁵

POSTAWY MIESZKAŃCÓW WOJEWÓDZTWA PODKARPACIEGO WOBEC GLOBALNEGO KRYZYSU GOSPODARCZEGO

W artykule przedstawiono wyniki badania opinii publicznej, dotyczącego wpływu kryzysu finansowego na jakość życia mieszkańców woj. podkarpackiego. Dane zebrane w wyniku przeprowadzonego badania poddano szczegółowej analizie statystycznej z wykorzystaniem metod statystyki opisowej i wnioskowania statystycznego. Na podstawie uzyskanych wyników stwierdzono, iż kryzys finansowy dotknął osobiście co drugiego respondenta, przy czym znajdowało to odzwierciedlenie przede wszystkim we wzroście kosztów utrzymania i zmniejszeniu dochodów.

ATTITUDE OF THE INHABITANTS OF THE PODKARPACIE VOIVODESHIP TOWARDS GLOBAL ECONOMIC CRISIS

In the article there have been presented the results of the opinion polling concerning the influence of the financial crisis on the life quality of the inhabitants of the Podkarpackie Voivodeship. The data collected during the research was extensively statistically analysed with the application of the methods of the descriptive statistics as well as the statistical inference. On the basis of the obtained results it concluded that the financial crisis influenced personally every second respondent, thus it was reflected mainly by the costs of living as well as an increase in incomes.

¹³ Dr inż. Marzena Jankowska-Mihułowicz – Katedra Przedsiębiorczości, Zarządzania i Ekoinnowacyjności, Wydział Zarządzania, Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza.

¹⁴ Mgr Justyna Kędra, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Tarnobrzegu.

¹⁵ Dr Marek Sobolewski, Katedra Metod Ilościowych, Wydział Zarządzania, Politechnika Rzeszowska.

Arkadiusz LETKIEWICZ¹⁶

LOGISTICAL SUPPORT WITHIN A MODERN ORGANIZATION

Logistics is broadly applied to various spheres of life, for example in integrating with one another economic areas and in institutions. There are many factors that have an influence on development of logistics, such as changing IT systems and computer networks, due to which e-logistics has become popular. The paper analyses the role and application of logistics in modern organizations and the influence of logistic strategy on functioning those organizations.

LOGISTKA W NOWOCZESNEJ ORGANIZACJI

Logistyka znajduje zastosowanie w wielu zróżnicowanych dziedzinach życia, w tym w integrujących się systemach gospodarczych i w instytucjach, a na jej rozwój wpływają różne czynniki. Wśród nich wymienić można dynamicznie zmieniające się systemy informatyczne i sieci komputerowe, które między innymi umożliwiły rozwój e-logistyki. Artykuł omawia rolę i zastosowanie logistyki we współczesnych organizacjach oraz wpływ strategicznego zarządzania logistycznego na funkcjonowanie tych organizacji.

Marcin MERKWA¹⁷

KWESTIE SPORNE W DYSKUSJI O ZBIOROWYCH PRAWACH CZŁOWIEKA

W artykule przedstawiono kontrowersje związane z pojmowaniem praw zbiorowych (grupowych) w kontekście dyskusji o prawach człowieka. Wskazane zostały zarówno poglądy badaczy negujących istnienie uprawnień grupowych, jak i idee naukowców, według których uznanie istnienia praw kolektywnych jest konieczne dla pełnego zrozumienia idei praw człowieka.

QUESTIONS AT ISSUE ON COLLECTIVE HUMAN RIGHTS

The article presents the controversy associated with the perception of collective rights in the context of discussions about human rights. There were presented both the views of scholars who denied the existence of group rights and ideas of scientists, according to whom the recognition of collective rights is essential to fully understand the concept of human rights.

Krzysztof MICHALSKI¹⁸

DYLEMAT EKSPERTOWY W OCENIE TECHNOLOGII. ZARYS PROBLEMU

Zgodnie z klasycznym programem ocena technologii jest dominującą na świecie formą naukowego doradztwa politycznego w kwestiach rozwoju naukowo-technologicznego. Pod względem metodologicznym interdyscyplinarna integracja i synteza wiedzy ekspertowej dostępnej w różnych dziedzinach nauki, a pod względem organizacyjnym transdyscyplinarny interfejs między nauką, polityką a opinią publiczną stanowią obszar, na którym bardzo często dochodzi do ostrych rozbieżności w opiniach ekspertów. Pierwszy z cyklu artykułów poświęconych dylematowi ekspertowemu omawia istotę i genezę tych rozbieżności oraz ich konsekwencje dla naukowego doradztwa politycznego.

EXPERT DILEMMA IN TECHNOLOGY ASSESSMENT. THE OUTLINE.

According to the classical program technology assessment is the dominant form of scientific policy advice on matters of scientific and technological development in the world. In terms of methodology, interdisciplinary integration and synthesis of the available expertise in various fields of science, and in terms of organizational trans-disciplinary interface among science, politics and public opinion is an area which very often leads to sharp differences of opinion of experts. The first of a series of articles is devoted to the expert dilemma and discusses the nature and origin of these differences and their implications for scientific political advice.

DAS EXPERTENDILEMMA IN DER TECHNIKFOLGENABSCHÄTZUNG. EIN UMRIS

Technikfolgenabschätzung ist ihrem klassischen Programm nach weltweit eine dominante Form der wissenschaftlichen Politikberatung in Fragen der wissenschaftlich-technischen Entwicklungen. Methodologisch eine

¹⁶ Dr hab. Arkadiusz Letkiewicz, Zakład Systemów Zarządzania i Logistyki, Wydział Zarządzania, Politechnika Rzeszowska.

¹⁷ Mgr Marcin Merkwa, Katedra Prawa i Administracji, Wydział Zarządzania, Politechnika Rzeszowska.

¹⁸ Dr Krzysztof Michalski, Zakład Nauk Humanistycznych, Wydział Zarządzania, Politechnika Rzeszowska.

interdisziplinäre Integration und Synthese des in unterschiedlichen Wissenschaftsbereichen verfügbaren sachkundigen Wissens und organisatorisch eine transdisziplinäre Schnittstelle zwischen der Wissenschaft, der Politik und der Öffentlichkeit stellt sie ein Feld dar, wo es allzu oft zu gravierenden Unterschieden in Expertenmeinungen kommt. Der vorliegende erste Beitrag einer Beitragsreihe zum Expertendilemma behandelt das Wesen und die Genese dieser Divergenzen sowie ihre Folgen für die wissenschaftliche Politikberatung.

Oktawia NIEMIEC¹⁹

ZADANIA ORGANÓW ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ I PRZEDSIĘBIORCÓW W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI

Zagadnienia ochrony środowiska mają charakter interdyscyplinarny. Ochrona środowiska jest istotnym przedmiotem zainteresowania dla dyscyplin nauk prawno-administracyjnych. W Polsce głównie Ustawa prawo ochrony środowiska stanowi trzon źródeł prawa w przedmiotowym zakresie. Ustawa nakłada na organy administracji publicznej obowiązek ochrony walorów przyrody poprzez prawne formy działania w ich poszczególnych działach. W artykule przedstawiono zadania administracji w zakresie ochrony środowiska. Zaprezentowano również obowiązki jakie nałożone zostały na przedsiębiorców w zakresie gospodarowania odpadami.

MISSIONS OF PUBLIC ADMINISTRATION UNITS AND ENTREPRENEURS ON WASTE MANAGEMENT

Environmental issues have an interdisciplinary character. Environmental protection is an important interest for the disciplines of legal and administrative sciences. In Poland, mainly the Bill on environmental protection is the core of the sources of law in this regard. The Bill imposes on public authorities to protect natural assets through legal forms of action in their respective departments. The article presents the administrative tasks for environmental protection. There were also shown the duties imposed on entrepreneurs in the field of waste management.

Tomasz PISULA²⁰

RANKING POLSKICH FIRM Z SEKTORA TRANSPORT-SPEDYCJA-LOGISTYKA

Na rynku istnieje duża konkurencyjność między firmami transportowo-logistycznymi. Wygrywają te firmy, które są dobrze i innowacyjnie zarządzane, mające dobrą kondycję finansową oraz wyróżniające się zakresem i jakością świadczonych usług. Publikacja przedstawia szczegółową charakterystykę polskich firm z sektora Transport Spedycja Logistyka. Celem pracy jest opracowanie rankingu najlepszych polskich firm z sektora TSL w 2008 roku z wykorzystaniem uogólnionej miary odległości GDM.

THE RATING OF THE POLISH COMPANIES FROM THE TRANSPORT AND LOGISTICS SECTOR

On the market there is a big competition between transport and logistics sector companies. Those companies that are well and innovatively managed win, having good financial condition and the outstanding range and quality of service. The paper presents the rating of the best Polish companies from the transport and logistics sector in 2008 using a Generalized Distance Measure (GDM) and presents their detailed characteristics.

Katarzyna PURC-KUROWICKA²¹

NADZÓR PREZESA RADY MINISTRÓW NAD SZEFEM AGENCJI BEZPIECZEŃSTWA WEWNĘTRZNEGO I SZEFEM AGENCJI WYWIADU W SPRAWACH ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO

Artykuł zawiera definicję zarządzania kryzysowego oraz przedstawia organy właściwe sprawach zarządzania kryzysowego, które bezpośrednio podlegają Prezesowi Rady Ministrów. Poddano tu analizie funkcje i kompetencje Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Szefa Agencji Wywiadu oraz określono ich usytuowanie w systemie administracji centralnej. Przedstawiono także zakres podporządkowania tych

¹⁹ Mgr Oktawia Niemiec, Katedra Prawa i Administracji, Wydział Zarządzania, Politechnika Rzeszowska.

²⁰ Dr Tomasz Pisula, Katedra Metod Ilościowych, Wydział Zarządzania, Politechnika Rzeszowska.

²¹ Mgr Katarzyna Purc-Kurowicka, Katedra Prawa i Administracji, Wydział Zarządzania, Politechnika Rzeszowska.

centralnych organów administracji rządowej Prezesowi Rady Ministrów, a w konsekwencji jego uprawnienia w stosunku do nich.

SUPERVISORY POWERS OF THE PRIME MINISTER OF POLAND OVER THE HEAD OF THE INTERNAL SECURITY AGENCY AND THE HEAD OF THE FOREIGN INTELLIGENCE AGENCY IN CRISIS MANAGEMENT CASES.

This article defines the crisis management and disaster recovery system in Poland. It is mainly focused on the description of state agencies and institutions dedicated to manage crisis and emergency situations, which report directly to the Prime Minister of the Republic of Poland. Further analysis of capacities and functions of both: the Head of the Internal Security Agency and the Head of the Foreign Intelligence Agency, was conducted herein. Their position within state administration was also assessed. The scope of supervisory powers of the Prime Minister with regards to each of them was clearly indicated and described, as well as his rights he may exercise towards them.

Mirosław ROMAŃSKI²²

STOSUNKI POLSKO-INDYJSKIE W OKRESIE PRL

Artykuł niniejszy prezentuje jak dotąd mało znaną tematykę stosunków między Polską a Indiami, jakie zintensyfikowano tuż po drugiej wojnie światowej. Jego tematyka koncentruje się głównie na wzajemnej współpracy pomiędzy obu krajami na płaszczyźnie dyplomatycznej, a także gospodarczej, co było w zasadzie w ścisłym związku.

Ramy chronologiczne artykułu obejmują okres 1947–1990, kiedy władze komunistyczne i jej poszczególne rządy intensywnie naciskały na rozwój kontaktów z wieloma krajami, także spoza orbity bloku komunistycznego. Publikacja powstała na podstawie akt zdeponowanych w zasobach Archiwum Akt Nowych w Warszawie, prasy tamtego okresu a także wybranych pozycji literatury. Stanowi ona niewątpliwie pewien przyczynek do szerszego rozwinięcia tej interesującej kwestii.

POLISH-INDIAN RELATIONSHIP DURING POLISH PEOPLE'S REPUBLIC TIMES

The following article presents the subject matter of the relationship between Poland and India which has been of little interest so far, and was intensified just after the Second World War. Its subject concentrates mainly on mutual cooperation between these two countries on the diplomatic and economic surfaces, what was in a close connection. Chronological frames of the article include the period of 1947–1990, when the communist authorities and their particular governments put pressure on the development of the contacts with many countries, also beyond the sphere of communist block. This publication was created on the basis of the files recorded in the New File Archive in Warsaw, the press of that period and the literature. It is undoubtedly the contribution to the wide development of this interesting matter.

Jan RYBAK²³

UTAJONE BODŹCE PERSWAZYJNE A EFEKTYWNOŚĆ REKLAMY. TEORIE POTOCZNE W ŚWIETLE TEORII I EMPIRII Z OBSZARU PSYCHOLOGII POZNAWCZEJ

Bodźce utajone zdefiniować można jako bodźce ukryte przed dogłębną i świadomą percepcją, odbierane na peryferiach uwagi. Z problematyką bodźców utajonych stosowanych w reklamie związane są spore emocje konsumentów, którzy pod wpływem serii popularnych publikacji obawiają się podstępnej manipulacji oddziałującej na podświadomość. W artykule skonfrontowano teorie popularne dotyczące tego tematu z dorobkiem teoretycznym i empirycznym psychologii poznawczej. W ramach analizy teoretycznej autor konkluduje, że w przetwarzanie bodźców utajonych zaangażowane są jedynie dość proste procesy poznawcze, oraz że możliwa jest sytuacja, iż bodziec utajony - choć zarejestrowany przez receptory - nie zostanie uświadomiony. W ramach analizy empirycznej przedstawione zostały wyniki czterech badań podejmujących problematykę bodźców utajonych w reklamie. W pewnych warunkach biologicznie relewantne bodźce utajone mogą być skuteczne, jednak obecnie brakuje dowodów na to, że mają one potencjał wywoływania długotrwałej zmiany postawy.

²² Dr n. hum. Mirosław Romański.

²³ Mgr Jan Rybak, Zakład Nauk Humanistycznych, Wydział Zarządzania, Politechnika Rzeszowska.

HIDDEN PERSUASIVE STIMULI AND ADVERTISING EFFICIENCY. POPULAR THEORIES IN THE LIGHT OF THE THEORETICAL AND EMPIRICAL ACHIEVEMENTS OF COGNITIVE PSYCHOLOGY

Hidden stimuli can be defined as stimuli concealed from a thorough and conscious perception, perceived by the peripheral attention. Issues related to using hidden stimuli in the advertising industry elicit intense consumers emotions. Consumers influenced by the series of popular publications are concerned by the possibility of a sneaky manipulation affecting unconsciousness. This paper confronts popular theories concerning these issues with theoretical and empirical achievements of cognitive psychology. On the theoretical level the author concludes that hidden stimuli involve only relatively simple cognitive processes, and that it is possible that a hidden stimulus – although received by a sensory receptor – does not get into the conscious awareness. On the empirical level the author presents results of four studies concerning the presence of hidden stimuli in advertising. There are some circumstances under which biologically relevant hidden stimuli can increase the efficiency of an advert, however so far there are not enough evidences to support the claim on the permanence of such effects.

Stanisław J. RYSZ²⁴

POWÓDŹ W MAJU I CZERWCU 2010 ROKU - PIĘĆ WYMIARÓW ŻYWIÓŁU NA PODKARPACIU

Specyficzne uwarunkowania fizjograficzne powodują, że województwo podkarpackie jest w sposób szczególnie narażone na powodzie. Ta, wywołana wyjątkowo intensywnymi opadami atmosferycznymi, jakie miały miejsce w maju i czerwcu 2010 roku, spowodowała bardzo duże szkody w budynkach i budowlach, przedsiębiorstwach, gospodarstwach domowych i uprawach rolnych, a także infrastrukturze komunalnej. Przez kilka tygodni kataklizm stanowił główny temat serwisów informacyjnych. Media prześcigały się w relacjach, pokazywały obraz zniszczeń i ofiary, które w żywiole straciły niejednokrotnie dorobek całego życia. W oparciu o dane zbierane tak w okresie trwania klęski, jak i po jej zakończeniu, przez Podkarpacki Urząd Wojewódzki w Rzeszowie autor podjął próbę opisanie w sposób syntetyczny powodzi jako zjawiska czasoprzestrzennego, które pociągnęło za sobą konkretne skutki finansowe.

FLOOD IN MAY AND JUNE 2010 - FIVE DIMENSIONS OF THE DESTROYER IN PODKARPACKIE VOIVODESHIP

Specific topographic conditions and climate of area of the Podkarpackie Voivodeship redound that floods come there much often than to other regions of Poland. The very big one took place in May and June 2010. It damaged a lot of buildings, roads, bridges, fields and firms. For several weeks the flood was the main news of TV, radio and press. Based on data collected during and after the flood by the Voivodeship Center of Crisis Management in Rzeszow the author tried to write the description of phenomenon of disaster in dimensions of space, time and economy.

Krystyna SIENIAWSKA²⁵

Agata WARMIŃSKA²⁶

PORÓWNAWCZA OCENA SYTUACJI FINANSOWEJ FIRM SEKTORA CUKIERNICZEGO WYBRANYMI METODAMI ANALIZY DYSKRYMINACYJNEJ

W dobie globalizacji zmienia się rynek, na którym funkcjonują przedsiębiorstwa. Tempo oraz złożoność tego procesu pociąga za sobą konieczność poszukiwania instrumentów pozwalających na skuteczne rozpoznanie zagrożeń dla prowadzenia działalności gospodarczej. Jedną z metod statystycznych wykorzystywanych do prognozowania upadłości przedsiębiorstwa jest analiza dyskryminacyjna.

²⁴ Dr Stanisław J. Rysz, Podkarpacki Urząd Wojewódzki w Rzeszowie, Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego.

²⁵ Dr Krystyna Sieniawska, Katedra Przedsiębiorczości, Zarządzania i Ekoinnowacyjności, Wydział Zarządzania, Politechnika Rzeszowska.

²⁶ Mgr inż. Agata Warmińska, Katedra Przedsiębiorczości, Zarządzania i Ekoinnowacyjności, Wydział Zarządzania, Politechnika Rzeszowska

COMPARATIVE EVALUATION OF FINANCIAL COMPANIES USING THE CHOSEN CONFECTIONERY

In the ages of globalization, the market in which companies operate changes significantly. The pace and complexity of this process entails the need to seek instruments allowing for the effective identification of risks to economic activity. One of the statistical methods used for the forecasting of bankruptcy is discriminant analysis.

Justyna Stecko²⁷

HOMO CRUDELIS – KONCEPCJA NATURY LUDZKIEJ MARIANA ZDZIECHOWSKIEGO W ZDERZENIU Z CZASAMI WSPÓŁCZESNYMI

Celem artykułu jest nie tylko przybliżenie sylwetki ciągle mało docenianego polskiego filozofa Mariana Zdziechowskiego, ale również wskazanie na aktualność jego myśli, szczególnie dotyczącej problematyki zła. Opracowanie podejmuje zagadnienie okrucieństwa, zwracając szczególną uwagę na dwa jego aspekty. Pierwszy z nich omówiony został w części zatytułowanej słowami Hobbesa „*homo homini lupus*” i zawiera analizę zachowania ludzi wobec samych siebie oraz liczne jego ilustracje. Drugi zaś dotyczy okrucieństwa człowieka wobec zwierząt, które przejawia się w prowadzeniu określonych eksperymentów naukowych, organizowaniu polowań, jak również walk byków. Artykuł jest próbą odpowiedzi na pytanie o źródło okrucieństwa i istotę natury ludzkiej.

HOMO CRUDELIS – THE CONCEPT OF HUMAN NATURE OF MARIAN ZDZIECHOWSKI AS OPPOSED TO MODERN TIMES

The purpose of this article is not only to bring closer the figure of still little appreciated Polish philosopher Marian Zdziechowski but also an indication of the relevance of his thought, particularly regarding the issue of evil. The article tackles the very notion of cruelty, paying particular attention to two aspects. The first of these is discussed in the section entitled Hobbes' *homo homini lupus*, and analyzes the behavior of people towards themselves and the many passages that illustrate them. The second one relates to human cruelty towards animals, as reflected in the conduct of specific scientific experiments, as well as organizing hunting bullfighting. The article is an attempt to answer the question about the source of the cruelty and the essence of human nature.

Krzysztof SUROWIEC²⁸

KSZTAŁTOWANIE SIĘ USTROJU PAŃSTWA POLSKIEGO W PIERWSZYCH MIESIĄCACH NIEPODLEGŁOŚCI; LISTOPAD 1918-STYCZEŃ 1919

Artykuł przedstawia formowanie się ustroju Polski po długich latach braku bytu państwowego, na początku jej niepodległości. Polska odzyskawszy suwerenność stanęła wobec wielu problemów związanych z utrzymaniem swej niezależności. Musiała sprostać nie tylko zagrożeniom zewnętrznym ze strony prawie wszystkich sąsiadów, ale również zacząć od początku budować scentralizowane, silne wewnętrznie państwo. To mogło się udać tylko poprzez szybkie decyzje tworzące ustrój, który wraz z terytorium, społeczeństwem rozumianym jako etniczna i językowa zbiorowość oraz wszystkimi władzami składa się na pojęcie państwa. Jedynie nowoczesny i oparty na standardach wykształconych od XVIII w. w państwach Europy Zachodniej i USA (Francja Napoleona, Konstytucja amerykańska, liberalne konstytucje XIX w., myśl polityczna początku XX w.) ustrój, gwarantował nowo powstałej Polsce spokój wewnętrzny i stabilną pozycję wobec innych państw.

FORMING OF THE POLISH POLITICAL SYSTEM IN THE FIRST MONTHS OF INDEPENDENCE, NOVEMBER 1918-JANUARY 1919

The article presents the issue of forming the system of Poland after the 123 years of lack of statehood at the beginning of its independence. After Poland regained independence it faced many problems connected with its autonomy. It had to face not only the external dangers from the side of nearly all neighbours but also build centralised, internal strong country. It could be only successful by making fast decisions which create the system which could guarantee the new State internal peace and stable position towards other countries.

Olga Jurjevna SHCHEGLOVA²⁹

²⁷ Dr Justyna Stecko, Zakład Nauk Humanistycznych, Wydział Zarządzania, Politechnika Rzeszowska..

²⁸ Mgr K. Surowiec, Politechnika Rzeszowska, Wydział Zarządzania, Zakład Nauk Humanistycznych.

²⁹ Dr Shcheglova Olga Jurjevna, Katedra Rachunkowości, Ekonomii i Zarządzania Personalem w Przedsiębiorstwie, Prydniprowska Państwowa Akademia Budownictwa i Architektury w Dniepropetrowsku, Ukraina.

Dmitriy Lvovich LEVCHYNSKIY³⁰

НЕОБХОДИМОСТЬ ЭФФЕКТИВНОГО МЕТОДА ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ КОМПЛЕКСНОЙ РЕКОНСТРУКЦИИ ЗДАНИЙ ПЕРВЫХ МАССОВЫХ

В данной статье обоснована закономерная необходимость комплексной реконструкции сложившейся застройки домами первых массовых серий как безальтернативного направления реконструкции городской среды в соответствии с появившимися возможностями применения эффективного метода правового регулирования.

KONIECZNOŚĆ PRZYJĘCIA SKUTECZNEJ METODY UREGULOWAŃ PRAWNYCH W ZAKRESIE KOMPLEKSOWEJ REKONSTRUKCJI BUDOWNICTWA MASOWEGO PIERWSZYCH SERII

W niniejszym artykule wskazuje się na uzasadnioną konieczność kompleksowej rekonstrukcji ukształtowanej zabudowy pierwszego seryjnego budownictwa masowego jako jedyne go kierunku rekonstrukcji środowiska miejskiego, zgodnie z powstałymi możliwościami zastosowania efektywnej metody uregulowań prawnych.

THE NECESSITY OF ADOPTING THE EFFICIENT METHOD OF LEGAL CONDITIONS WITHIN THE EXTENSIVE RECONSTRUCTION OF MASS BUILDING OF THE FIRST SERIES

The article points to a legitimate need for extensive reconstruction of the already developed construction of the first serial mass building as the sole direction of the reconstruction of the urban environment, in accordance with the possibilities of application of an effective method of legal regulations.

Mirosława SZEWCZYK³¹

ANALIZA KONCENTRACJI OBROTÓW WEDŁUG GRUP ŁADUNKOWYCH W GŁÓWNYCH POLSKICH PORTACH MORSKICH W LATACH 2005-2009

Porty morskie są ważnymi elementami łańcuchów logistycznych, które łączą rynek europejski z gospodarką światową. Na polskim wybrzeżu są zlokalizowane cztery porty morskie o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej, to jest Gdańsk, Gdynia, Świnoujście i Szczecin oraz kilkanaście mniejszych portów uczestniczących w przeladunkach towarów i obsłudze pasażerów. W tej grupie należy wyróżnić morski port Police, którego obroty kształtują się na poziomie 2 mln ton rocznie, co pozwala traktować go jako port główny. Celem opracowania jest analiza koncentracji obrotów według grup ładunkowych w portach Gdańsk, Gdynia, Szczecin, Świnoujście, Police względem obszaru referencyjnego (Polski). W opracowaniu wykorzystano dane z lat 2005-2009.

ANALYSIS OF SPECIALTIES IN CARGO THROUGHPUT BY GROUPS AT POLISH MAIN PORTS IN THE 2005-2009

Seaports are key components of the logistics chains which link the European single market with the global economy. There are four ports of great economic significance at the Polish seaside: Gdańsk, Gdynia, Świnoujście and Szczecin. There are also smaller cargo and/or passenger ports. The latter category comprises the port of Police with throughput of 2 mln tones per year due to which it may be considered a major port under the EU definition. The objective of this paper is to develop a location quotient for analyzing the area's specialties (cargo throughput at seaports: Gdańsk, Gdynia, Szczecin, Świnoujście, Police, by cargo groups). This study uses data from the 2004-2009 period.

Tamara TKACH³²

СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ МЕЖДУНАРОДНЫХ ОТНОШЕНИЙ

Международные отношения в эпоху глобализации изменяют свой характер, структуру и сущность. В историческом развитии человечество сделало свой выбор в пользу демократического развития.

³⁰ Dr Levchynskiy Dmitriy Lvovich, Katedra Rachunkowości, Ekonomii i Zarządzania Personalem w Przedsiębiorstwie, Przyniowska Państwowa Akademia Budownictwa i Architektury w Dniepropetrowsku, Ukraina.

³¹ Dr inż. Mirosława Szewczyk, Politechnika Opolska, Wydział Ekonomii i Zarządzania, Katedra Ekonomii i Badań Regionalnych.

³² Ph.D. Tamara Tkach, Professor at Classic Private University, Ukraina.

Международные инициативы имеют целью содействовать формированию новой культуры мира, имеющей общим фундаментом универсальную систему ценностей и модель поведения участников международных отношений.

WSPÓLCZESNE TENDENCJE ROZWOJU STOSUNKÓW MIĘDZYNARODOWYCH

Stosunki międzynarodowe w epoce globalizacji zmieniają swój charakter, strukturę oraz istotę. Ludzkość w rozwoju historycznym dokonała wyboru na korzyść rozwoju demokratycznego. Na podstawie uniwersalnego systemu wartości i modelu postępowania uczestników stosunków międzynarodowych, inicjatywy międzynarodowe mają na celu sprzyjanie kształtowaniu nowej kultury świata.

MODERN TRENDS OF DEVELOPING INTERNATIONAL RELATIONS

The globalization processes are transforming the character, structure and nature of international relations. In the course of social progress the mankind has chosen upon democratic development. International initiatives are aimed at encouraging the creation of new world culture with the universal system of values and behavior patterns for participants of international relations.

Tamara TKACH³³

ПСИХОЛОГИЧЕСКИЙ КОНТЕКСТ СОВРЕМЕННОЙ СИСТЕМЫ МЕЖДУНАРОДНЫХ ОТНОШЕНИЙ

В статье рассмотрена зависимость современного человека от специфических международных глобальных процессов. Критическая интерпретация процессов социально-экономического и политического развития глобального мира выявила многие деструктивные принципы человеческой жизни, среди которых: высокие темпы модернизации мировой экономики, возросшая роль негосударственных (коммерческих) институтов. Научно-технический прогресс стимулировал обновление экономической базы общества, быстрее, чем прежде, стали отходить в прошлое методы решения определенных задач, исчезли стабильные познавательные принципы, многие социальные явления стали подвижны и непредсказуемы.

PSYCHOLOGICZNY KONTEKST WSPÓLCZESNEGO SYSTEMU STOSUNKÓW MIĘDZYNARODOWYCH

W artykule rozpatruje się zależność współczesnego człowieka od specyficznych międzynarodowych procesów globalnych. Krytyczna interpretacja procesu społeczno-ekonomicznego i politycznego rozwoju globalnego świata ujawniła destruktywność wielu zasad życia ludzkiego, m.in.: wysokie tempo modernizacji gospodarki światowej, zwiększenie roli niepaństwowych (komercyjnych) instytucji. Postęp naukowo-technologiczny pobudził odnowę bazy ekonomicznej społeczeństwa, szybciej zaczęły odchodzić do przeszłości metody rozwiązania określonych zadań, zniknęły stabilne zasady poznawcze, wiele zjawisk socjalnych zaczęło być nieprzewidywalnymi.

PSYCHOLOGICAL CONTEXT OF MODERN INTERNATIONAL RELATIONS SYSTEM

The article deals with the dependence of a human being on international global processes. Critical interpretation of economic and political development of global world has revealed a lot of destructive principles of human life, among which are rapid pace of the world economy modernization, increasing role of nonstate (commercial) institutions. Scientific and technological advance has encouraged renovation of economic basis of the society: problem-solving procedures are out of date faster than before; cognitive principles have become unstable, a lot of social phenomena have become unsteady and unpredictable.

³³ Ph.D. Tamara Tkach, Professor at Classic Private University, Ukraina.

A.S.TOKOVENKO³⁴

TRANSFORMACYJNE OSOBLIWOŚCI KSZTAŁTOWANIA SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO W UKRAINIE

W artykule przedstawiono główne tendencje kształtowania się społeczeństwa informacyjnego na Ukrainie, w tym określenia przechodnich czynników, które są charakterystyczne dla rozwoju procesów społeczno-politycznych w państwie.

ТРАНСФОРМАЦИОННЫЕ ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ ИНФОРМАЦИОННОГО ОБЩЕСТВА В УКРАИНЕ

Исследуются приоритетные направления формирования информационного общества в Украине с учетом влияния транзитивных факторов, характерных для современного этапа развития социально-политических процессов в стране.

TRANSFORMATIONAL FEATURES SHAPING THE INFORMATION SOCIETY IN UKRAINE

In the paper the main trends of information society formation in Ukraine including determination of transitive factors which are particular for modern period of sociopolitical processes development in the state are researched.

Maria WIERZBIŃSKA³⁵

Katarzyna CHUDY – LASKOWSKA³⁶

ZRÓŻNICOWANIE WOJEWÓDZTW POD WZGLĘDEM INFRASTRUKTURY TRANSPORTOWEJ W POLSCE - WYNIKI BADAŃ

Infrastruktura transportowa jest kategorią ekonomiczną nieodłącznie związaną z funkcjonowaniem gospodarki. Ze względu na swoją złożoność kategoria ta może być opisana za pomocą wielu czynników. Cechami tymi mogą być wskaźniki z zakresu infrastruktury transportowej. W artykule przedstawiono przestrzenne zróżnicowanie województw Polski ze względu na infrastrukturę transportową. Do analizy infrastruktury wykorzystano wybrane wskaźniki struktury. Przy wyborze wskaźników kierowano się kryterium merytorycznym statystycznym. Badanie przeprowadzono dla 2008 roku za pomocą jednej z najstarszych i najbardziej uniwersalnych metod - metody Jana Czekanowskiego. Analiza numeryczna została przeprowadzona przy użyciu pakietu Statistica 8.0 i Maczek 3.3.42. Dzięki wykorzystaniu odpowiedniej procedury uzyskano wyniki, które umożliwiły sklasyfikowanie badanych województw w aspekcie infrastruktury transportowej w formie diagramu skupień. Wyodrębniono sześć grup województw ze względu na dobrane wskaźniki, które pozwoliły na opisanie stopnia odmienności badanej infrastruktury transportowej.

VOIVODSHIPS DIVERSITY IN RESPECT OF TRANSPORT INFRASTRUCTURE IN POLAND – RESEARCH RESULTS

Transport infrastructure is an economic category strictly connected with the functioning of the economy. Due to its complexity, this category can be described by many factors. Such characteristics may be, for instance, indexes of transport infrastructure. The article presents the spatial diversity of Polish voivodeships due to the transport infrastructure. For the analysis there were chosen the selected indexes of the structure. While selecting the indexes there were taken into account the statistical and relevant criterion. The study was conducted for 2008 using one of the oldest and most universal methods – Jan Czekanowski's method. Numerical analysis was performed using Statistica 8.0 package and Maczek 3.3.42. By applying an appropriate procedure there were obtained the results which allowed respondents to classify regions in terms of transport infrastructure in the form of a cluster diagram. There were selected six groups of voivodeships in respect to chosen indexes, which allowed to describe the degree of diversity of the researched transport infrastructure.

³⁴ A.S.Tokovenko, Katedra Politologii, Uniwersytet Narodowy w Dniepropietrowsku, Ukraina.

³⁵ Dr Maria Wierzińska, Katedra Metod Ilościowych, Wydział Zarządzania, Politechnika Rzeszowska.

³⁶ Dr Katarzyna Chudy-Laskowska, Katedra Metod Ilościowych, Wydział Zarządzania, Politechnika Rzeszowska.

Marian WOŹNIAK³⁷

WPLYW GLOBALIZACJI NA ZARZĄDZANIE ŚWIATEM UBÓSTWA I BIEDY

Globalizacja jest obecnie na ustach całego świata. Jedni utożsamiają ją z zagrożeniem, inni z szansą, jeszcze inni z możliwościami, jakie daje ich biznesom, a kolejni z biedą i ubóstwem. W istocie rzeczy jest ona zjawiskiem kurczenia się świata, w którym coraz bardziej dostrzegamy polaryzację jego mieszkańców, podział na bogatych i biednych. Jest ona postrzegana jako nieodwracalny proces obecnej rzeczywistości i wywiera istotny wpływ na przemiany ekonomiczne, społeczne i kulturowe. Jednak w całym tym procesie nie możemy zapomnieć o najbiedniejszej części światowego społeczeństwa, o opracowaniu takiego systemu zarządzania światem, który pozwoli maksymalnie ograniczyć biedę i ubóstwo.

IMPACT OF GLOBALIZATION ON MANAGEMENT IN THE ENVIRONMENT OF POVERTY AND MISERY

Globalization is presently a very well known worldwide topic. Some people assess it as a threat, an opportunity, possibilities for their business and others as a factor related to the poverty and misery. In fact, globalization is a phenomenon called also as shrinking of the world which is more and more characterized by polarization of inhabitants i.e. their division between the rich and the poor. Globalization is viewed as non-reversible process in the present reality and has a significant impact on economic, social and cultural changes. However, in this process we cannot forget about the poorest societies in the world and about creation of such management methods in the world which is going to diminish in maximum the poverty and misery.

Dariusz WYRWA³⁸

OPPORTUNITIES FOR DEVELOPMENT OF SOCIAL ECONOMY IN POLAND

In the article the essence of social economy sector and the most important factors which determine its development have been presented. In Poland after collapse of the centrally planned economy, there are taking place significant social, economic and political changes. Joining the European Union has contributed to acknowledgment of recognition to the social economy development as a very useful and even innovative solution to unemployment problem. The ongoing discussions about new social economy model have focused on new types of entities, which are classified to this sector except co-operatives. These include social co-operatives, non-profit companies and non-government organizations.

SZANSE ROZWOJU EKONOMII SPOŁECZNEJ W POLSCE

W artykule została przedstawiona istota sektora ekonomii społecznej oraz najważniejsze czynniki determinujące jego rozwój. W Polsce od upadku gospodarki centralnie sterowanej zachodzą istotne zmiany społeczne, ekonomiczne i polityczne. Wejście do Unii Europejskiej przyczyniło się do uznania postawienia na rozwój gospodarki społecznej jako bardzo przydatnego i wręcz innowacyjnego rozwiązania problemu bezrobocia. Trwające dyskusje nad nowym modelem ekonomii społecznej koncentrują się przede wszystkim nad nowych rodzajach podmiotów, które poza spółdzielniami zaliczane są do tego sektora. Należą do nich spółdzielnie socjalne, spółki prowadzące działalność nie zorientowaną na zysk oraz organizacje pozarządowe.

³⁷ Dr inż. Marian Woźniak, Katedra Ekonomii, Wydział Zarządzania, Politechnika Rzeszowska.

³⁸ Dr inż. Dariusz Wyrwa, Katedra Przedsiębiorczości, Zarządzania i Ekoinnowacyjności, Wydział Zarządzania, Politechnika Rzeszowska.